

การศึกษาการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยสำหรับนักเรียน
ที่มีความหลากหลายในชั้นเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตามแนว
การออกแบบการเรียนรู้ที่เป็นสากล*

A STUDY OF THAI LANGUAGE TEACHING AND LEARNING
MANAGEMENT FOR STUDENTS WITH DIVERSITY IN PRIMARY
SCHOOL CLASSES ACCORDING TO UNIVERSAL DESIGN
FOR LEARNING

วสันต์ วรณรัตน์

Wasan Wanarat

ประพิมพ์พงศ์ วัฒนรัตน์

Prapimpong Wattanarat

กนกพร วิบูลพัฒนะวงศ์

Kanokporn Vibulpatanavong

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

Srinakarinwirot University, Thailand

E-mail: wasan.wanarat@gs.wsu.ac.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการในการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยสำหรับนักเรียนที่มีความหลากหลายในชั้นเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตามแนวการออกแบบการเรียนรู้ที่เป็นสากล ใช้รูปแบบวิธีวิจัยเชิงพรรณนา แบ่งเป็น 3 ขั้นตอนได้แก่ 1) สอบถามการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย จำนวน 99 คน 2) สังเกตการจัดการเรียนสอนของครูผู้สอนวิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย จำนวน 4 คน และ 3) สัมภาษณ์ครูผู้สอนวิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จังหวัดเชียงราย จำนวน 4 คน เครื่องมือที่ใช้ คือแบบสอบถาม แบบสังเกต และแบบสัมภาษณ์ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย และการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ผลวิจัยพบว่า 1) ผลการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยสำหรับนักเรียนที่มีความหลากหลายในชั้นเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ตามแนวการออกแบบ

* Received 2 April 2022; Revised 15 April 2022; Accepted 18 April 2022

การเรียนรู้ที่เป็นสากล หลักการที่ 1 นำเสนอข้อมูลด้วยวิธีที่หลากหลาย มีค่าเฉลี่ย 3.88 หลักการที่ 2 จัดเตรียมวิธีการหลายวิธีในการดำเนินการและการแสดงออก มีค่าเฉลี่ย 3.78 หลักการที่ 3 ใช้วิธีการที่หลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนสนใจและมีส่วนร่วม มีค่าเฉลี่ย 3.96 2) สภาพการจัด การเรียนการสอนวิชาภาษาไทยสำหรับนักเรียนที่มีความหลากหลายในชั้นเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 2 เป็นการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนรวม ปัญหาที่พบ ได้แก่ การจัดการชั้นเรียน การสอนอ่านและเขียนภาษาไทยสำหรับที่มีนักเรียนที่มีความหลากหลาย และมีความต้องการที่จะสอนนักเรียนให้อ่านออก เขียนได้ทั้งชั้นเรียน ซึ่งสอดคล้องกับหลักการออกแบบการเรียนรู้ที่เป็นสากล

คำสำคัญ: เด็กที่มีความต้องการพิเศษ, การออกแบบการเรียนรู้ที่เป็นสากล, นักเรียนที่มีความหลากหลาย

Abstract

The objectives of this research article were to study the current conditions problems and needs of teaching and learning Thai language for diverse students in primary school classes according to Universal design for Learning. Chiang Rai Province is divided into 3 steps 1) Inquire about teaching management of Thai teachers under the Chiang Rai Primary Education Service Area Office. 2) Observe the teaching management of 4 Thai language teachers for grade 2 students under the Chiang Rai Primary Education Service Area Office. 3) interviews with teachers of primary 2 Thai language subjects in schools under the District Office. Primary Education Chiang Rai Province consisted of 4 people. The tools used were questionnaires, observation forms and interview forms. Data analysis was performed using averages and content analysis. The results showed that 1) Management of Thai language instruction for students with diversity in grade 2 classes according to Universal design for Learning concept, Principle 1, presented data in a variety of ways, with an average of 3.88 Principle 2, provides multiple methods of action and expression, mean 3.78 Principle 3, employs a variety of methods to keep learners interested and engaged, average 3.96 , A total average 3.87 2) The condition of teaching and learning Thai language for students with diversity in primary school grade 2 classes is inclusive education. The problem in classroom management is teaching to read and write Thai in a classroom with diverse students according to Universal design for Learning.

Keywords: Special Child, Universal Design for Learning, Students with Diversity

บทนำ

สหประชาชาติ (United Nations: UN) ได้เรียกร้องให้โรงเรียนทั่วไปควรช่วยเหลือเด็กทุกคนโดยไม่คำนึงถึงสภาพร่างกาย สติปัญญา สังคม อารมณ์ ภาษาศาสตร์ หรือเงื่อนไขอื่น ๆ และยังคงกำหนดให้เด็กพิการได้เข้าเรียนในโรงเรียนที่ใกล้เคียงที่อยู่เช่นเดียวกับเพื่อนคนอื่น ๆ โดยสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ กล่าวว่า ประเทศไทยเป็นส่วนหนึ่งในประเทศสมาชิกองค์การสหประชาชาติ ที่ได้ดำเนินการจัดการศึกษาเพื่อปวงชนตามแถลงการณ์นี้มาอย่างต่อเนื่อง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2562) และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้มีนโยบายให้สถานศึกษาจัดการศึกษาสำหรับคนพิการในรูปแบบการเรียนรู้ร่วม และเรียนรวม (ศานติกรศรี วงศ์เขียว และอนุชา กองพ่วง, 2560) ส่งผลให้การจัดการศึกษาให้กับกลุ่มบุคคลที่มีความบกพร่องทั้งทางร่างกาย จิตใจ และสังคม กลุ่มบุคคลชายขอบ กลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ กลุ่มบุคคลที่มีความแตกต่างทางชาติพันธุ์ ได้เข้าศึกษาในระบบการศึกษาทั่วไปทุกระดับและหลากหลายรูปแบบ เพื่อการค้นพบศักยภาพส่วนบุคคลการยอมรับในความแตกต่าง และการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างสงบสุข (ภูฟ้า เสวกพันธ์, 2562) ดังนั้น การจัดการเรียนรวมจึงแสดงถึงความหลากหลาย (Diversity) ซึ่ง Kampen, M. และ พิมลพรรณ เชื้อบางแก้ว ได้กล่าวถึงความหลากหลายในชั้นเรียนว่า คือ ลักษณะหรือสภาพที่แสดงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลในชั้นเรียน อาทิ เชื้อชาติ เผ่าพันธุ์ เพศ รสนิยมทางเพศ อายุ ความสามารถ สถานะทางเศรษฐกิจ และสังคม ความเชื่อทางศาสนา หรือความเชื่อมั่นทางการเมือง ทั้งนี้ยังหมายรวมถึงการยอมรับและความเข้าใจในความแตกต่างเหล่านั้นด้วย ความหลากหลายในชั้นเรียนถือเป็นสิ่งที่สำคัญเนื่องจากส่งผลโดยตรงต่อการจัดการเรียนการสอนของครู (Kampen, M., 2019); (พิมลพรรณ เชื้อบางแก้ว, 2562) ดังที่สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ได้ติดตามและประเมินผล การจัดการศึกษาเรียนรวมสำหรับเด็กพิการ และเด็กที่มีความต้องการพิเศษในกลุ่มโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) พบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนรวมด้านการจัดการเรียนการสอน คือ ครูไม่มีองค์ความรู้ในการประเมินนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ขาดเทคนิคในการจัดการเรียนการสอน ขาดสื่อที่หลากหลาย ขาดความชัดเจนในการออกแบบเนื้อหาหรือแบบทดสอบทางวิชาการรวมไปถึงการวัดและประเมินผล ส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่ตรงตามความสามารถของแต่ละบุคคล นักเรียนปกติในห้องเรียนรวมไม่ค่อยสบายใจ มีความหวาดระแวงกลัวเพื่อนที่เป็นเด็กที่มีความต้องการพิเศษจะทำร้าย นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษขาดการดูแลเอาใจใส่จากผู้ปกครอง ไม่มาเรียนตามกำหนดเวลา ไม่ให้ความร่วมมือในการเรียน ไม่ฟังคำสั่ง ทำกิจกรรมกลุ่มร่วมกับเพื่อนได้ยาก (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2562)

ในบริบทพื้นที่จังหวัดเชียงรายที่มีชนชาติพันธุ์อาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก การจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนจึงมีความหลากหลายทางวัฒนธรรมของนักเรียน นอกจากนี้ยังมีนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนรวมในชั้นเรียนด้วย ส่งผลให้เกิดปัญหาในการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน สอดคล้องกับผลสรุปการประชุมครูผู้สอนในชั้นเรียนรวมที่ได้รับผิดชอบโครงการโรงเรียนจัดการเรียนรวม ระดับประถมศึกษา จังหวัดเชียงราย ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 พบปัญหาในการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนรวม คือ 1) ปัญหาจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียนรวม ได้แก่ ครูผู้สอนขาดเทคนิคและวิธีการในการสอนและการควบคุมชั้นเรียนที่มีความหลากหลายของนักเรียน นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนตามเพื่อนในห้องไม่ทัน และนักเรียนชาติพันธุ์ไม่เข้าใจการสอนและสื่อที่ใช้ประกอบการสอนของครู 2) ปัญหาจากพฤติกรรมของนักเรียน ได้แก่ นักเรียนแสดงพฤติกรรมก่อกวนการสอนและก่อกวนเพื่อนร่วมชั้น นักเรียนบางคนขาดความสนใจในการเรียน ขาดความรับผิดชอบ เมินเฉยต่อการทำกิจกรรม ไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นของเพื่อน และไม่เข้าร่วมกิจกรรม ไม่มีปฏิสัมพันธ์กับครู เพื่อน และสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ที่ประชุมได้ระบุว่า ในรายวิชาภาษาไทยพบปัญหาของนักเรียนด้านการอ่าน คือ นักเรียนไม่สามารถอ่านออกเสียงภาษาไทยได้ชัดเจน นักเรียนอ่านออกเสียงเป็นคำไม่คล่อง นักเรียนอ่านสะกดคำได้บ้างแต่ต้องฝึก และนักเรียนไม่สามารถบอกความหมายของคำศัพท์ที่อ่านได้ ปัญหาด้านการเขียน คือ นักเรียนเขียนคำศัพท์ไม่ครบตัวอักษร วางพยางค์และสระสลับที่กัน และไม่สามารถบอกความหมายของคำที่เขียนได้ (สำนักงานพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1, 2561) นอกจากนี้ การจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ในจังหวัดเชียงรายที่มีนักเรียนที่มีความหลากหลายในชั้นเรียน พบว่า นักเรียนมีผลการอ่านและเขียนสะกดคำในระดับต่ำ สอดคล้องกับ ปิยะ กันธิวงศ์ ระบุว่า การอ่านและเขียนสะกดคำของนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีผลการทดสอบอยู่ในระดับพอใช้เนื่องจากนักเรียนชาติพันธุ์และนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษต้องการการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับนักเรียน และนักเรียนอยู่ในช่วงการปรับตัวกับการเรียนวิชาภาษาไทย (ปิยะ กันธิวงศ์, 2561)

การออกแบบการจัดการเรียนการสอนจึงต้องคำนึงถึงความต้องการทางการเรียนรู้ที่หลากหลายของนักเรียน โดยมีวัตถุประสงค์ให้ผู้เรียนทุกคนสามารถเข้าถึงและมีส่วนร่วมกับกิจกรรมการเรียนรู้ในห้องเรียน กรอบแนวคิดการออกแบบการเรียนรู้ที่เป็นสากล (Universal Design for Learning: UDL) เป็นแนวคิดที่กำลังแพร่หลายมากขึ้นในปัจจุบัน และเป็นแนวคิดที่เป็นประโยชน์ต่อครูโดยเฉพาะในระดับประถมศึกษา เนื่องจากเป็นช่วงที่นักเรียนกำลังศึกษาความรู้และทักษะพื้นฐานที่จำเป็น จะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนประสบความสำเร็จทางการเรียนรู้ต่อไปในอนาคต (กนกพร วิบูลพัฒนะวงศ์, 2561) โดยศูนย์เพื่อเทคโนโลยีพิเศษประยุกต์ (Center for Applied Special Technology) ได้พัฒนาหลักการของการออกแบบการเรียนรู้ที่เป็นสากล 3 หลักการ ดังนี้ หลักการที่ 1 นำเสนอข้อมูลด้วยวิธีการที่หลากหลาย (Provide

Multiple Means of Representation) หลักการที่ 2 ให้โอกาสผู้เรียนในการปฏิบัติและแสดงออกอย่างหลากหลาย (Provide Multiple Means of Action and Expression) และหลักการที่ 3 ใช้วิธีการที่หลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนสนใจและมีส่วนร่วม (Provide Multiple Means of Engagement) (Center for Applied Special Technology, 2011) การออกแบบการเรียนรู้ที่เป็นสากล (UDL) ยังเป็นการทบทวนแนวคิดในการออกแบบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นความหลากหลายของผู้เรียน มีความยืดหยุ่น ตอบสนองต่อความแตกต่างของผู้เรียน ยิ่งไปกว่านั้น การออกแบบการเรียนรู้ที่เป็นสากลยังเอื้อต่อผู้เรียนทุกคนในชั้นเรียน จึงทำให้มีการนำไปใช้งานกันอย่างแพร่หลาย (Rose, D. H. & Meyer, A., 2002) สอดคล้องกับ Nicole, S. et al. ที่กล่าวว่า การนำกรอบแนวคิดการออกแบบการเรียนรู้ที่เป็นสากลมาใช้กับหลักสูตรปกติจะส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนที่มีความหลากหลายประสบความสำเร็จ ทำให้สามารถคาดการณ์ปัญหาของเด็ก และช่วยขจัดความต้องการรับความช่วยเหลือของเด็กให้หมดไปได้ (Nicole, S. et al., 2006)

จากบริบทโรงเรียนในจังหวัดเชียงราย จึงควรแก้ปัญหาด้วยการจัดการเรียนการสอนที่ตอบสนองต่อความหลากหลายและช่วยเหลือนักเรียนทุกคนในชั้นเรียน โดยใช้แนวทางการออกแบบการเรียนรู้ที่เป็นสากล ซึ่งได้กล่าวไว้ข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยสำหรับนักเรียนที่มีความหลากหลายในชั้นเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตามแนวทางการออกแบบการเรียนรู้ที่เป็นสากล เพื่อให้ทราบสภาพปัจจุบันปัญหา และความต้องการในการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยสำหรับนักเรียนที่มีความหลากหลายในชั้นเรียนระดับชั้นประถมศึกษา ตามแนวทางการออกแบบการเรียนรู้ที่เป็นสากล

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการในการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยสำหรับนักเรียนที่มีความหลากหลายในชั้นเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตามแนวทางการออกแบบการเรียนรู้ที่เป็นสากล จังหวัดเชียงราย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการศึกษาการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยสำหรับนักเรียนที่มีความหลากหลายในชั้นเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตามแนวทางการออกแบบการเรียนรู้ที่เป็นสากล จังหวัดเชียงราย แบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้ 1) สอบถามการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 2) สังเกตการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และ 3) สัมภาษณ์ครูผู้สอนวิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถม จังหวัดเชียงราย

กลุ่มเป้าหมาย แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

1. ครูผู้สอนวิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2564 ในโรงเรียนจัดการเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดเชียงราย โดยผู้วิจัยทำการสุ่มอย่างง่ายกับหน่วยของการวิเคราะห์ (Unit of Analysis) คือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 - 4 ได้จำนวน 1 เขตพื้นที่การศึกษา และเลือกครูผู้สอนวิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จากทุกโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาที่สุ่มได้ คือ คุณครูโรงเรียนจัดการเรียนรวมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 จำนวน 99 คน

2. ครูผู้สอนวิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 4 คน โดยผู้วิจัยทำการเลือกโรงเรียนขนาดกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดเชียงราย เขต 1 - 4 จำนวนเขตละ 1 โรงเรียน รวม 4 โรงเรียน โดยการสุ่มอย่างง่าย และสุ่มห้องเรียนเพื่อสังเกตการจัดการเรียนการสอนของครูในชั้นเรียนวิชาภาษาไทยระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 1 คน เขตพื้นที่การศึกษาละ 1 คน รวม 4 คน

3. ครูผู้สอนวิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 4 คน โดยผู้วิจัยทำการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยมีเกณฑ์การเลือก ดังนี้ 1) เป็นครูผู้สอนวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2564 2) ทำการสอนในโรงเรียนขนาดกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดเชียงราย 3) เป็นครูผู้สอนที่ผู้วิจัยลงสังเกตการสอนในชั้นตอนที่ 2

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีดังนี้

1. แบบสอบถามการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยสำหรับนักเรียนที่มีความหลากหลายในชั้นเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ตามแนวการออกแบบการเรียนรู้ที่เป็นสากล

2. แบบสังเกตการจัดการเรียนการสอนตามแนวการออกแบบการเรียนรู้ที่เป็นสากลวิชาภาษาไทยสำหรับนักเรียนที่มีความหลากหลายในชั้นเรียน ระดับประถมศึกษาปีที่ 2

3. แบบสัมภาษณ์ เรื่อง การจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยสำหรับนักเรียนที่มีความหลากหลายในชั้นเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 2

เครื่องมือทั้ง 3 แบบเป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน จำนวน 1 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทย จำนวน 2 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาพิเศษ จำนวน 2 ท่าน เพื่อตรวจสอบด้านคุณภาพด้านความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ประเด็นและเนื้อหาที่จะต้องการวัดตลอดจนความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ก่อนนำไปใช้กลับกลุ่มเป้าหมาย และพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) เท่ากับหรือมากกว่า 0.5 ขึ้นไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ดังนี้

1. ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการใช้แบบสอบถาม แบบสังเกต และแบบสัมภาษณ์กับกลุ่มเป้าหมาย
2. ดำเนินการชี้แจงการขอจริยธรรมการทำวิจัยในมนุษย์ รหัสโครงการ SWUEC-G-367/2564E
3. ดำเนินการแจกแบบสอบถามทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ให้กับครูผู้สอนวิชาภาษาไทยระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยกำหนดวันรับเอกสารคืน
4. ดำเนินการลงสังเกตการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยสำหรับนักเรียนที่มีความหลากหลายในชั้นเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
5. สัมภาษณ์ครูผู้สอนวิชาภาษาไทยสำหรับนักเรียนที่มีความหลากหลายในชั้นเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
6. วิเคราะห์และประเมินผลข้อมูลที่ได้รับจากการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลของแบบสอบถามการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยสำหรับนักเรียนที่มีความหลากหลายในชั้นเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ตามแนวการออกแบบการเรียนรู้ที่เป็นสากล โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย ซึ่งมีเกณฑ์การแบ่งช่วงคะแนนค่าเฉลี่ย ดังนี้ ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 ปฏิบัติน้อยสุด ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 ปฏิบัติบางครั้ง ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 ปฏิบัติค่อนข้างบ่อย ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 ปฏิบัติบ่อยครั้ง และค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 ปฏิบัติเป็นประจำ
2. วิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการในการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย ด้วยวิธีการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) ของข้อมูลที่ได้จากแบบสังเกตการจัดการเรียนการสอนตามแนวการออกแบบการเรียนรู้ที่เป็นสากลวิชาภาษาไทยสำหรับนักเรียนที่มีความหลากหลายในชั้นเรียน ระดับประถมศึกษาปีที่ 2 และแบบสัมภาษณ์ เรื่อง การจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยสำหรับนักเรียนที่มีความหลากหลายในชั้นเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 2

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการในการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยสำหรับนักเรียนที่มีความหลากหลายในชั้นเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตามแนวการออกแบบการเรียนรู้ที่เป็นสากล จังหวัดเชียงราย แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการสอบถามการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยสำหรับนักเรียนที่มีความหลากหลายในชั้นเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ตามแนวการออกแบบ

การเรียนรู้ที่เป็นสากล เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ พบข้อมูลดังตารางต่อไป

ตารางที่ 1 ผลการสอบถามการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยสำหรับนักเรียนที่มีความหลากหลายในชั้นเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ตามแนวการออกแบบการเรียนรู้ที่เป็นสากล

รายการ	ค่าเฉลี่ย	การแปลผล
หลักการที่ 1 นำเสนอข้อมูลด้วยวิธีที่หลากหลาย		
แนวทางที่ 1 ให้ทางเลือกในการเข้าถึงและรับรู้ข้อมูล	3.70	บ่อยครั้ง
แนวทางที่ 2 ให้ทางเลือกในการเข้าถึงภาษาและสัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์	3.91	บ่อยครั้ง
แนวทางที่ 3 ให้ทางเลือกในการเข้าถึงข้อมูล	4.05	บ่อยครั้ง
รวมหลักการที่ 1	3.88	บ่อยครั้ง
หลักการที่ 2 จัดเตรียมวิธีการหลายวิธีในการดำเนินการและการแสดงออก		
แนวทางที่ 4 จัดเตรียมทางเลือกสำหรับการกระทำทางกายภาพ	3.73	บ่อยครั้ง
แนวทางที่ 5 ให้ทางเลือกในการแสดงออกและการสื่อสาร	3.66	บ่อยครั้ง
แนวทางที่ 6 ให้ทางเลือกในด้านการคิดเชิงบริหาร	3.96	บ่อยครั้ง
รวมหลักการที่ 2	3.78	บ่อยครั้ง
หลักการที่ 3 ใช้วิธีการที่หลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนสนใจและมีส่วนร่วม		
แนวทางที่ 7 ให้ทางเลือกเพื่อสร้างความสนใจ	3.96	บ่อยครั้ง
แนวทางที่ 8 ให้ทางเลือกเพื่อให้เกิดความพยายาม	4.09	บ่อยครั้ง
แนวทางที่ 9 ให้ทางเลือกเพื่อพัฒนาความสามารถในการควบคุมตนเอง	3.83	บ่อยครั้ง
รวมหลักการที่ 3	3.96	บ่อยครั้ง
รวม	3.87	บ่อยครั้ง

จากตาราง พบว่า การจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยสำหรับนักเรียนที่มีความหลากหลายในชั้นเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ตามแนวการออกแบบการเรียนรู้ที่เป็นสากล หลักการที่ 1 นำเสนอข้อมูลด้วยวิธีที่หลากหลาย มีค่าเฉลี่ย 3.88 หลักการที่ 2 จัดเตรียมวิธีการหลายวิธีในการดำเนินการและการแสดงออก มีค่าเฉลี่ย 3.78 หลักการที่ 3 ใช้วิธีการที่หลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนสนใจและมีส่วนร่วม มีค่าเฉลี่ย 3.96 โดยแนวทางที่ 8 ให้ทางเลือกเพื่อให้เกิดความพยายาม มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดเท่ากับ 4.09 และแนวทางที่ 5 ให้ทางเลือกในการแสดงออกและการสื่อสาร มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดเท่ากับ 3.66

นอกจากนี้จากแบบสอบถามการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยสำหรับนักเรียนที่มีความหลากหลายในชั้นเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ตามแนวการออกแบบการเรียนรู้ที่เป็นสากล พบว่า 1) ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนที่มีความหลากหลายใน

ชั้นเรียน คือ การรับรู้ของนักเรียนต่างกัน ส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ หรือนักเรียนที่มีปัญหาการอ่านการเขียนภาษาไทย มีผลการเรียนต่ำ คุณครูต้องใช้เวลามากในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ทั่วถึงกับนักเรียนทุกคน ในบางครั้งต้องจัดการสอนซ่อมเสริมให้นักเรียนที่เรียนช้ากว่าเพื่อน และแยกเอกสาร แบบฝึกที่แตกต่างจากเพื่อน รวมทั้งการปรับลดเกณฑ์การวัดและประเมินผล 2) ความต้องการและความคาดหวังที่อยากให้เกิดขึ้นในการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยสำหรับนักเรียนที่มีความหลากหลายในชั้นเรียน คือ นักเรียนสามารถอ่านเขียนภาษาไทยในการสื่อสารในชีวิตประจำวันได้ นักเรียนที่มีความหลากหลายได้รับการจัดการเรียนการสอนที่ทั่วถึงเหมือนกัน

ตอนที่ 2 ผลสังเกตการจัดการเรียนการสอนตามแนวการออกแบบการเรียนรู้ที่เป็นสากลวิชาภาษาไทยสำหรับนักเรียนที่มีความหลากหลายในชั้นเรียน ระดับประถมศึกษาปีที่ 2 โดยสรุปตามหลักการออกแบบการเรียนรู้ที่เป็นสากล พบว่า

1. หลักการที่ 1 นำเสนอข้อมูลด้วยวิธีที่หลากหลาย คุณครูมีการจัดเตรียมสื่อการสอนที่หลากหลายในเรื่องที่จะสอน แต่เน้นไปด้านสื่อที่เป็น บัตรภาพ บัตรคำ และหนังสือประกอบการเรียน โดยได้มีการปรับขนาดตัวหนังสือให้ใหญ่ และใช้สีช่วยในการมองเห็น ไม่มีการเลือกใช้คลิปวิดีโอในการสอน รวมทั้งการฉายภาพบนหน้าโทรทัศน์ เป็นเนื้อหาที่ไม่สามารถขยายขนาดตัวหนังสือ ครูพยายามอธิบายไวยากรณ์ในบทเรียน ให้นักเรียนได้ทำแผนผังความคิดง่าย ๆ ใช้ภาษาถิ่นช่วยให้นักเรียนเข้าใจคำศัพท์ เชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ แต่ไม่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้สืบค้น หรือใช้เครื่องมือเทคโนโลยีในการช่วยออกเสียง ใช้สื่อชนิดเดียวสำหรับสิ่งที่ต้องการสื่อสาร

2. หลักการที่ 2 จัดเตรียมวิธีการหลายวิธีในการดำเนินการและการแสดงออก คุณครูได้มีการโต้ตอบกับนักเรียนขณะทำการสอนอยู่เป็นระยะ แต่ไม่มีเทคโนโลยีหรือสื่อ อุปกรณ์ใดช่วยในการสื่อสารโต้ตอบทำให้การโต้ตอบเป็นการถามตอบทั่วไป และไม่ได้มีการอนุญาตให้นักเรียนใช้วิธีการอื่นใดในการโต้ตอบกับครู คุณครูไม่ได้เปิดโอกาสให้นักเรียนใช้เทคโนโลยีในการตรวจสอบข้อความหรือการเขียนของนักเรียน เมื่อนักเรียนทำงานครูเดินเข้าไปดูนักเรียนและให้คำปรึกษาแนะนำเมื่อเห็นว่านักเรียนไม่สามารถทำงานได้ ครูอธิบายคำสั่งในการทำใบงานและแบบฝึกหัด แต่ไม่ได้แนะนำวิธีการแนวทางในการทำงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ มีการแจ้งผลการทำแบบฝึกหัด แต่ไม่ได้แจ้งผลความก้าวหน้าของนักเรียน

3. หลักการที่ 3 ใช้วิธีการที่หลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนสนใจและมีส่วนร่วม คุณครูปรับเปลี่ยนกิจกรรมไปตามลำดับขั้นของการสอน ได้แก่ ขั้นนำ ขั้นสอน ขั้นสรุป โดยมีกิจกรรมที่แตกต่างกันใน 3 ขั้นตอน ครูพยายามกระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของครู ใช้ภาษาถิ่นช่วยในการจัดกิจกรรม นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของครู แต่เป็นไปตามที่ครูกำหนด ยังไม่ได้เปิดโอกาสให้นักเรียนได้คิดและประเมิน

ด้วยตนเอง ครูจัดกิจกรรมกลุ่ม โดยการจับคู่ให้นักเรียนให้ฝึกอ่าน ไม่มีการแนะนำการทำงานกลุ่มร่วมมือที่ชัดเจน และไม่มีสถานการณ์ที่แปลกใหม่จากแบบเรียน

ตอนที่ 3 ผลการสัมภาษณ์ เรื่อง การจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนที่มีความหลากหลายในชั้นเรียนระดับประถมศึกษา มีผลการสัมภาษณ์แยกเป็นประเด็น 3 ประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่ 1 สภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยสำหรับนักเรียนที่มีความหลากหลายในชั้นเรียน การเข้าถึงข้อมูล และการมีส่วนร่วมของนักเรียน พบว่า

1. คุณครูได้มีการปรับและผลิตสื่อการสอน โดยใช้สื่อการสอนที่มีในระบบออนไลน์ ซึ่งสามารถเข้าไปเว็บไซต์ และสื่อสังคมมีเดียต่าง ๆ ที่สนับสนุนสื่อการสอน จากนั้นพิมพ์ออกมาใช้กับนักเรียน และในบางบทเรียนได้มีการผลิตสื่อการสอนด้วยตนเอง โดยศึกษาจากเนื้อหาที่จะใช้ในการสอน ร่วมกับแผนการสอนที่วางไว้ พบว่าสื่อที่ใช้บ่อยในการสอนวิชาภาษาไทย ได้แก่ บัตรภาพ และบัตรคำศัพท์ คุณครูปรับการใช้ ขนาด และสี ในการออกแบบสื่อการสอนเพื่อให้นักเรียนสนใจ นอกจากนี้ยังใช้แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน เช่น ห้องสมุด มุมเรียนรู้ เป็นต้น ในการนำเอาสื่อการสอนมาใช้นั้นคุณครูได้นำเสนอข้อมูล เนื้อหาต่าง ๆ ในบทเรียน โดยการเปิดไฟล์ที่เชื่อมต่อกับจอโทรทัศน์ของห้องเรียน ใช้แผ่นกระดาษชาร์จติดบนกระดาน ใช้หนังสือเรียนของนักเรียนแต่ละคน โดยการสัมภาษณ์คุณครูได้ระบุว่า ในเนื้อหาเดียวกันจะมีสื่อชิ้นเดียว ไม่มีสื่อหลายชนิด เช่น คำกลอน จะติดบนกระดานหรือเปิดเชื่อมต่อโทรทัศน์เท่านั้น ไม่ได้มีการแจกคำกลอนเป็นรายบุคคล หรือเป็นสื่อที่สามารถลด/ขยายขนาดของตัวอักษรได้ เป็นต้น โดยการนำเสนอข้อมูล เนื้อหาในบทเรียน ยังเป็นการนำเสนอโดยรวมสำหรับนักเรียนทุกคนในชั้นเรียนเหมือนกัน ไม่ได้แบ่งแยกหรือจัดเตรียมสื่อเฉพาะเจาะจง หรือสำหรับนักเรียนคนใดคนหนึ่ง

2. วิธีการ หรือขั้นตอน หรือกิจกรรมที่คุณครูใช้ในการให้นักเรียนเข้าถึงข้อมูลที่เตรียมไว้ คุณครูได้จัดเตรียมข้อมูล เนื้อหา บทเรียน กิจกรรม แบบฝึกหัด ไว้ และให้นักเรียนเข้าถึงเนื้อหาเหล่านั้น ด้วยการอ่านตามคำที่แสดง การอ่านบทกลอนที่ติดบนกระดาน การอ่านหนังสือเรียน การเล่นเกม การสนทนา เป็นต้น โดยผ่านกระบวนการในการจัดการเรียนการสอน 3 ช่วงหลัก ได้แก่ ขั้นนำ ขั้นสอน และขั้นสรุป ในกิจกรรมการเรียนการสอนยังไม่มีให้นักเรียนใช้เครื่องมือในการช่วยออกเสียง และมีข้อจำกัดในการใช้สื่อเทคโนโลยีช่วยในการเรียน ให้นักเรียนได้ทำแผนผังความคิดในรูปแบบต่าง ๆ แต่ไม่มีการแสดงตัวอย่าง หรือการจัดเตรียมเพื่อให้นักเรียนได้เข้าถึงความคิดรวบยอดในบทเรียน

3. นักเรียนในชั้นเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน ในส่วนของการทำกิจกรรมในขั้นนำ ขั้นสอน และขั้นสรุป ตามแผนการสอนที่ครูจัดเตรียมไว้ น้อยครั้งที่ให้นักเรียนมีบทบาทมากกว่าผู้เรียน แต่ในบางกรณี จะให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น

เพื่อหาข้อสรุปในการดำเนินงานหรือกิจกรรม เช่น ให้นักเรียนร่วมกันหาวิธีการในการทำงาน กลุ่ม ให้นักเรียนหาข้อตกลงร่วมกันในการส่งงาน เป็นต้น

4. คุณครูได้มีการจัดการเรียนการสอนในลักษณะการเรียนรู้แบบร่วมมือ แต่ไม่บ่อยครั้ง โดยให้นักเรียนได้เข้ากลุ่มเพื่อทำใบงาน หรือกิจกรรม เช่น ระดมสมองหาคำศัพท์ จับคู่เพื่อนในชั้นเพื่อท่องคำศัพท์ ให้โจทย์และให้นักเรียนคิด เป็นต้น ส่วนใหญ่แล้วยังเป็นการสอนตรงโดยครูเป็นผู้สอนหลัก

5. เมื่อนักเรียนได้ทำงานร่วมกับเพื่อนคุณครูจะบอกความคาดหวังและผลลัพธ์ของงานที่นักเรียนแต่ละคนหรือกลุ่มต้องสำเร็จ โดยบอกเป็นภาพรวม ไม่ได้แสดงหรือให้ข้อกำหนด ระเบียบ หรือวิธีการอย่างชัดเจนในการจัดการตนเอง การวางตัวในชั้นเรียน และการทำงานร่วมกับเพื่อน

6. การวัดและประเมินผล คุณครูใช้การวัดและประเมินผลตามแผนการสอน และแบบทดสอบที่วางไว้ การประเมินตามสภาพจริงได้นำมาใช้บ้าง แต่ไม่ใช่ทุกครั้งที่มีการจัดการเรียนการสอน สำหรับนักเรียนที่มีปัญหาในการอ่านเขียน นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ คุณครูจะปรับลดเกณฑ์การประเมินลง แต่ใช้แบบทดสอบเดียวกันกับเพื่อนในห้อง ยกเว้นนักเรียนที่มีแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) จะให้วัดและประเมินผลตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล นอกจากนี้ในการประเมินพบว่าบ่อยครั้งที่ครูจะให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานและชิ้นงานของตนเอง และยังขาดการให้โอกาสนักเรียนได้สะท้อนคิดกลับคืนจากนักเรียนในชั้นเรียน

7. การจัดบรรยากาศในชั้นเรียน เป็นการจัดบรรยากาศที่เป็นกันเอง ไม่ได้วางตัวให้นักเรียนเกรงกลัวจนเกินไป ในชั้นเรียนมีแสงสว่างที่เพียงพอ มีพื้นที่ในการจัดกิจกรรมให้กับนักเรียน มีมุมความรู้เพิ่มเติมให้นักเรียน โต๊ะเก้าอี้ สามารถย้ายได้ตามสมควร เน้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และครูสามารถเข้าถึงนักเรียนทุก ๆ คนได้ คุณครูมีการกำหนดจุดส่งงาน และแนะนำการจัดเก็บข้อมูล ผลงาน แฟ้มงานของนักเรียน

ประเด็นที่ 2 ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนที่มีความหลากหลายในชั้นเรียน ปัญหาและอุปสรรคในการเข้าถึงข้อมูลและการมีส่วนร่วมของนักเรียน พบว่า

1. ในชั้นเรียนพบความหลากหลายของนักเรียน ได้แก่ อายุ เพศ เศรษฐฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว การดูแลโดยบุคคลในครอบครัว ขาดพื้นฐาน การเรียนรู้ และการแสดงออก

2. ความหลากหลายของนักเรียนในชั้นเรียนส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาภาษาไทยเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะชั้นเรียนที่มีความแตกต่างอย่างมากของนักเรียน เช่น มีอายุที่แตกต่างกันมากกว่า 2 ปี ความบกพร่องทางการเรียนรู้ของนักเรียน ความเสี่ยงต่อการเป็นเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ภาษาของเด็กชาติพันธุ์ ที่ไม่เข้าใจหรือเข้าใจ

ยากในภาษาไทย เป็นต้น ทำให้ยากต่อการจัดการเรียนการสอนที่สอนพร้อมกับเนื้อหาเดียวกันทั้งชั้นเรียน ส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนในบางครั้งต้องหยุดชะงัก หรือต้องเปลี่ยนวิธีการสอน หรือเสียเวลาไปกับการจัดการพฤติกรรมของนักเรียน

ประเด็นที่ 3 ความต้องการและความคาดหวังให้เกิดขึ้นในการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยสำหรับนักเรียนที่มีความหลากหลายในชั้นเรียน พบว่า

1. ความต้องการที่อยากให้เกิดขึ้นในชั้นเรียนภาษาไทยสำหรับนักเรียนที่มีความหลากหลายในชั้นเรียน คือ ต้องการให้การจัดชั้นเรียนมีความพร้อมในการรองรับนักเรียนในกลุ่มที่มีความหลากหลายของนักเรียนตั้งแต่แรกหรือก่อนที่จะเปิดเรียน ไม่ว่าจะเป็นด้านวัสดุอุปกรณ์ บุคลากร งบประมาณ การจัดชั้นเรียน และการได้รับการสนับสนุนทางวิชาการ และนโยบายของทางโรงเรียน รวมทั้งการให้ความร่วมมือจากผู้ปกครองของนักเรียน

2. ความคาดหวังให้เกิดขึ้นในการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยสำหรับนักเรียนที่มีความหลากหลายในชั้นเรียน คือ อยากให้นักเรียนทุกคนในชั้นเรียนไม่มีความแตกต่าง หรือหลากหลายในด้านใดก็ตาม สามารถเรียนรู้ร่วมกันกับเพื่อนได้ และอย่างน้อยให้นักเรียนเหล่านี้สามารถอ่านออก เขียนได้ ติดตัวนักเรียนไป

อภิปรายผล

จากการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการในการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยสำหรับนักเรียนที่มีความหลากหลายในชั้นเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตามแนวการออกแบบการเรียนรู้ที่เป็นสากล จังหวัดเชียงราย สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันในการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยสำหรับนักเรียนที่มีความหลากหลายในชั้นเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตามแนวการออกแบบการเรียนรู้ที่เป็นสากล เป็นการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษาที่พัฒนาผู้เรียนให้สามารถอ่านออก เขียนได้ โดยเน้นการอ่าน และเขียนคำศัพท์ และคุณครูใช้สื่อการสอนที่สามารถหาได้ง่าย เช่น สื่อจากแหล่งออนไลน์ สื่อผลิตเองง่าย ๆ และแบบฝึกหัดจากบทเรียน เป็นต้น โดยพยายามให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน เน้นการโต้ตอบสอบถามกับนักเรียนผ่านคำถามต่าง ๆ ของครู สร้างบรรยากาศที่เป็นกันเอง ไม่ตึงเครียดจนเกินไป ตามที่ วรกุล เขวงกุล ที่ระบุว่า การสอนคือกระบวนการถ่ายทอดความรู้ไปยังผู้เรียนด้วยเทคนิค วิธีการ ผ่านกิจกรรม กระบวนการเรียนการสอน ซึ่งมีองค์ประกอบ คือ ผู้สอน ผู้เรียน เนื้อหา หลักสูตร วิธีการสอน วัตถุประสงค์ สื่อการสอนและการประเมินผล ทั้งนี้ต้องมีหลักพื้นฐานการสอน คือ การเตรียมหลักสูตร เตรียมการสอน วิธีการสอน การใช้จิตวิทยาการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และการใช้หลักการจรรยาบรรณสำหรับครู ในการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยนั้น ครูต้องเข้าใจ จุดมุ่งหมายในการจัดการเรียนการสอน ตั้งแต่การส่งเสริมความรู้ในเนื้อหา การพัฒนาทักษะ

การสอดแทรกคุณลักษณะอันพึงประสงค์ การกระตุ้นให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อการเรียน การประเมินผลการเรียนรู้ การประเมินผลการจัดการเรียนการสอนของครู รวมถึงการสร้าง ความสัมพันธ์อันดีระหว่าง ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน จะเป็นการช่วยให้ผู้สอนได้นำ ความรู้นั้นไปจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างครบถ้วน ซึ่งปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนา ทักษะทางภาษาของนักเรียน (วรกุล เชวงกุล, 2560)

นอกจากนี้คุณครูยังพยายามจัดการกับความแตกต่างในชั้นเรียนที่เกิดขึ้น สำหรับนักเรียนที่มีปัญหาการอ่าน การเขียน ครูจะเดินเข้ามาให้ความช่วยเหลือขณะที่มีการทำ แบบฝึกหัด หรือในบางครั้งมีการลดภาระงานและเกณฑ์ในการประเมิน สำหรับนักเรียนชาติ พันธุ์ครูได้ให้เพื่อนนักเรียนช่วยอธิบายเมื่อไม่เข้าใจคำสั่ง ดังนั้นการสอนของครูถือว่าเป็น การจัดการเรียนการสอนแบบรวม ดังเช่น Peter, W. ได้กล่าวว่า การศึกษาแบบเรียนรวม หมายถึง ปรัชญาของการยอมรับคุณค่าและความหลากหลายของมนุษย์ และสนับสนุนการมีส่วนร่วม อย่างเต็มที่ของนักเรียนทุกคนในฐานะสังคมการศึกษา การจัดการศึกษาแบบเรียนรวม (Inclusive Education: IE) เป็นการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนทุกคนได้เข้าถึงการศึกษา ที่มีคุณภาพมาตรฐานตามศักยภาพแห่งตนมีสิทธิความเสมอภาคอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม หรือ กล่าวอีกนัยหนึ่งว่าเป็น “การศึกษาเพื่อทุกคน” (Education For All: EFA) ที่เปิดโอกาสให้ ผู้เรียนได้เรียนรู้ร่วมกันโดยไม่แบ่งแยกและไม่เลือกปฏิบัติต่อทั้งผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษ ผู้เรียนพิการ ผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ และผู้เรียนปกติ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาอย่างเต็ม ศักยภาพตามความสามารถแห่งตน (Peter, W., 2018) และเป็นไปตามข้อค้นพบของ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่ประสบความสำเร็จ ในการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความหลากหลายของประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่า การจัดการเรียนการสอนหรือกลยุทธ์การสอนต้องส่งเสริมนักเรียนที่มีลักษณะและ ความสามารถทางการเรียนรู้ที่หลากหลาย จึงทำให้การจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนรวม ประสบความสำเร็จได้ กลยุทธ์การจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับนักเรียนที่มีความ หลากหลาย เช่น การเรียนรู้ที่เป็นสากล (Universal Design for Learning) เป็นวิธีการสอนที่ เหมาะกับนักเรียนที่มีลักษณะการเรียนรู้ที่หลากหลาย(ทั้งนักเรียนที่มีความจำเป็นพิเศษและ นักเรียนปกติ) เป็นการปรับเปลี่ยนวิธีการสอน เครื่องมือที่ใช้ในการเรียนการสอน หรือวิธีการ สอนเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของนักเรียนที่มีความหลากหลาย และการเรียนแบบ ร่วมมือ (Cooperative Learning) เป็นวิธีการสอนที่แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มย่อย โดยละ ความสามารถที่หลากหลายของนักเรียนให้อยู่กลุ่มเดียวกัน โดยนักเรียนแต่ละคนในกลุ่มมี หน้าที่แตกต่างกันเพื่อให้เข้าใจเนื้อหาหรืองานบางอย่างที่ได้รับมอบหมาย (สำนักงานเลขาธิการ สภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2562)

2. ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยสำหรับนักเรียนที่มีความหลากหลาย ในชั้นเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตามแนวการออกแบบการเรียนรู้ที่เป็นสากล พบปัญหา

การอ่านและการเขียนของนักเรียน การจัดการชั้นเรียนที่มีความแตกต่างหลากหลายของนักเรียน โดยเฉพาะนักเรียนที่มีปัญหาในการอ่านและเขียนและนักเรียนที่มีความเสี่ยงต่อการเป็นเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เช่นเดียวกับ เกศรินทร์ ศรีธนะ ระบุปัญหาในชั้นเรียนวิชาภาษาไทย โดยปัญหาในการอ่าน ได้แก่ นักเรียนไม่สามารถอ่านสะกดคำได้ อ่านออกเสียงไม่ถูก คำที่อ่านไม่ได้ อ่านไม่คล่อง บางรายมีปัญหาการแยกตัวอักษร และปัญหาในการเขียน ได้แก่ เขียนสะกดคำศัพท์ผิด เขียนตามคำบอกไม่ถูก ลายมืออ่านยาก ตัวอักษรไม่เท่ากัน เรียงตัวอักษรผิด สลับตัวอักษร สะกดข้ามตัวอักษร สร้างคำใหม่ขึ้นมาเอง (เกศรินทร์ ศรีธนะ, 2559) นอกจากนี้ การจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ในจังหวัดเชียงรายที่มีนักเรียนที่มีความหลากหลายในชั้นเรียน พบว่านักเรียนมีผลการอ่านและเขียนสะกดคำในระดับต่ำ ตามที่ ปิยะ กันธิวงศ์ ระบุว่า การอ่านและเขียนสะกดคำของนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีผลการทดสอบอยู่ในระดับพอใช้เนื่องจากนักเรียนขาดพื้นฐาน และนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษต้องการการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับนักเรียน และนักเรียนอยู่ในช่วงการปรับตัวกับการเรียนวิชาภาษาไทย (ปิยะ กันธิวงศ์, 2561)

3. ความต้องการและความคาดหวังในการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยสำหรับนักเรียนที่มีความหลากหลายในชั้นเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตามแนวการออกแบบการเรียนรู้ที่เป็นสากล ต้องการให้การจัดชั้นเรียนมีความพร้อมในการรองรับนักเรียนในกลุ่มที่มีความหลากหลายของนักเรียนตั้งแต่แรกหรือก่อนที่จะเปิดเรียน ไม่ว่าจะเป็นด้านวัสดุอุปกรณ์ บุคลากร งบประมาณ การจัดชั้นเรียน และการได้รับการสนับสนุนทางวิชาการ และนโยบายของทางโรงเรียน รวมทั้งการให้ความร่วมมือจากผู้ปกครองของนักเรียน และมีความคาดหวังให้นักเรียนทุกคนในชั้นเรียนไม่ว่าจะมีความแตกต่าง หรือหลากหลายในด้านใดก็ตามสามารถเรียนรู้ร่วมกันกับเพื่อนได้ และอย่างน้อยให้นักเรียนเหล่านี้สามารถอ่านออก เขียนได้ในชีวิตประจำวัน อีกทั้ง Hitchcock, C. et al. ได้ระบุว่า การจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนปัจจุบันจะพบความแตกต่างของผู้เรียน ไม่ว่าจะเป็นความแตกต่างทางวัฒนธรรม ภูมิหลังทางเศรษฐกิจ สังคม เพศ อายุ เชื้อชาติ ศาสนา รวมทั้งความพิการหรือข้อจำกัดของผู้เรียนที่แตกต่างกัน และการจัดการในหลักสูตรนั้นไม่ได้ตอบสนองต่อความหลากหลายของผู้เรียน ผู้สอนยังใช้วิธีการสอนเดียวกันกับนักเรียนทุกคนในชั้นเรียน หรือที่เรียกว่า ขนาดเดียวใส่ได้ทุกคน (one-size-fits-all) ส่งผลให้ผู้เรียนในชั้นเรียนที่มีความหลากหลายของผู้เรียนไม่สามารถเรียนรู้ได้เต็มศักยภาพของตน การออกแบบการเรียนรู้ที่เป็นสากลจึงมีแนวคิดที่ตอบสนองต่อการเรียนรู้ของทุกคน ด้วยความเชื่อที่ว่า ผู้เรียนทุกคนมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว และมีจุดแข็งและจุดอ่อนที่แตกต่างกัน ผู้สอนจึงควรจัดการเรียนรู้ที่ใช้ได้ทั่วถึงกับผู้เรียนทุกคนเป็นสากล ตอบสนองต่อความหลากหลายของผู้เรียน (Hitchcock, C. et al., 2002)

สรุป/ข้อเสนอแนะ

สภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการในการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนที่มีความหลากหลายในชั้นเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตามแนวการออกแบบการเรียนรู้ที่เป็นสากล จังหวัดเชียงราย พบว่า 1) ผลการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนที่มีความหลากหลายในชั้นเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ตามแนวการออกแบบการเรียนรู้ที่เป็นสากล มีค่าเฉลี่ยรวม 3.87 (บ่อยครั้ง) 2) สภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยสำหรับนักเรียนที่มีความหลากหลายในชั้นเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 2 เป็นการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนรวม ปัญหาที่พบ ได้แก่ การจัดการชั้นเรียน การสอนอ่านและเขียนภาษาไทยสำหรับที่มีนักเรียนที่มีความหลากหลาย และมีความต้องการที่จะสอนนักเรียนให้อ่านออก เขียนได้ทั้งชั้นเรียน ซึ่งสอดคล้องกับหลักการออกแบบการเรียนรู้ที่เป็นสากล ข้อเสนอแนะจากการวิจัย คือ 1) ผลจากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ควรนำไปจัดทำโปรแกรมเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาภาษาไทยในชั้นเรียนที่มีความหลากหลายของนักเรียน 2) ในการทำวิจัยครั้งต่อไป นอกจากการสังเกตการสอนของครูแล้วผู้วิจัยควรร่วมสังเกตแบบมีส่วนร่วมในชั้นเรียนด้วยเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึก

เอกสารอ้างอิง

- กนกพร วิบูลพัฒน์วงศ์. (2561). การออกแบบการเรียนรู้ที่เป็นสากล (Universal Design for Learning). ใน เอกสารประกอบการสอน หลักสูตรการศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เกสรินทร์ ศรีธนะ. (2559). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการอ่าน การเขียนของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนเรียนรวม ตามกระบวนการอาร์ทีไอ (Response to Instruction: RTI). ใน ดุษฎีนิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาการศึกษาพิเศษ. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ปิยะ กันธิวงศ์. (2561). รายงานการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. เชียงราย: โรงเรียนบ้านหนองหม้อ.
- พิมลพรรณ เชื้อบางแก้ว. (2562). การบริหารความหลากหลายของบุคลากรในองค์กร: กลยุทธ์การบริหารทรัพยากรมนุษย์ในยุคเศรษฐกิจสร้างสรรค์. เรียกใช้เมื่อ 27 ตุลาคม 2563 จาก <http://www2.feu.ac.th/acad/llrc/JID/Detail.aspx?id=303>
- ภูฟ้า เสวกพันธ์. (2562). การศึกษาแบบเรียนร่วม: ปฏิบัติการขั้นสูงในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรกุล เขวงกุล. (2560). การสอนภาษาไทยในระดับประถมศึกษา. นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.

- ศานติกรดี วงค์เขียว และอนุชา กอนพ่วง. (2560). รูปแบบการบริหารเพื่อส่งเสริมมาตรฐานการเรียนรู้ร่วมของโรงเรียนเรียนรวม สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร, 19(2), 230-243.
- สำนักงานพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1. (2561). สรุปข้อมูลนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ประจำปี 2560. เชียงราย: สำนักงานพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). การติดตามและประเมินผล การจัดการศึกษาเรียนรวม สำหรับเด็กพิการและเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ. กรุงเทพมหานคร: 21: เซ็นจูรี่ จำกัด.
- Center for Applied Special Technology. (2011). Universal Design for Learning (UDL) Guidelines: Full-text Representation Version 2.0. Retrieved October 27, 2020, from <https://udlguidelines.cast.org/>
- Hitchcock, C. et al. (2002). Providing new access to the general education curriculum. *Teaching Exceptional Children*, 35(2), 8-17.
- Kampen, M. (2019). 5 Ways To Make Teacher Professional Development Effective. Retrieved 2020 1, November, from <https://www.prodigygame.com/main-en/blog/teacher-professional-development>
- Nicole, S. et al. (2006). Response-to-Instruction and Universal Design for Learning: How Might They Intersect in the General Education Classroom? Retrieved 2020 1, November, from <http://www.ldonline.org/article/13002/>
- Peter, W. (2018). *Inclusive and Adaptive Teaching Meeting the Challenge of Diversity in the Classroom*. New York: Routledge.
- Rose, D. H. & Meyer, A. (2002). *Teaching every student in the Digital Age: Universal design for learning*. Alexandria, VA: Association for Supervision and Curriculum Development (ASCD).